

ARBETSORDNING FÖR KOMMUNFULLMÄKTIGE I MARKS KOMMUN

Gäller från 2007-07-01.

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i kommunallagar eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. I bilaga redovisas lydelsen i de paragrafer i kommunallagen som hänvisas till i arbetsordningen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Arbetsordningens rubriker (arbetsordningens paragrafer)	Arbetsordn Sid 2-16	Bilagan, KL Sid 17-25
Fullmäktiges uppgifter (1)	2	17
Antalet ledamöter (2)	2	17
Ordförande och vice ordförande (3, 4, 5)	2	17
Tid och plats för sammanträdena (6, 7, 8, 9, 10)	3	18
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde (11)	4	-
Ärenden och handlingar till sammanträdena (12, 13)	5	-
Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (14, 15)	5	18
Närvaro – Upprop mm (16)	6	-
Protokolljusterare (17)	6	19
Turordning för handläggningen (18)	6	-
Yttranderätt vid sammanträdena (19, 20, 21, 22)	7	19
Talarordning och ordning vid sammanträdena (23)	8	-
Förslag/yrkanden (24)	8	20
Deltagande i beslut (25)	9	20
Omröstningar (26, 27)	9	20
Motioner (28)	10	21
Medborgarförslag (29)	10	21
Interpellationer (30)	11	21
Frågor (31)	12	22
Beredning av ärendena (32)	12	22
Åtterrapporering (33)	13	-
Fullmäktiges ansvarsprövning samt förklaring vid revisionsanmärkning (34)	13	24
Valberedning (35)	13	-
Justering av protokollet (36)	14	25
Reservation (37)	14	25
Expediering (38)	15	-
Bemyndigande (39)	15	-
Demokratiberedning (40)	15	-

Fullmäktiges uppgifter (3 kap 9 § i kommunallagen, KL)

1 §

Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, främst

- Mål och riktlinjer för verksamheten
- Budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor
- Nämndernas organisation och verksamhetsformer
- Val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar
- Val av revisorer
- Grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda
- Årsredovisning och ansvarsfrihet
- Folkomröstning i kommunen

Fullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kommunallagen, KL, eller i andra författningar.

I början av ny mandatperiod ansvarar fullmäktige för övergripande utbildningar av ny- och omvalda förtroendevalda i fullmäktige, kommunstyrelsen, kommunens nämnder och kommunrevisionen.

Antalet ledamöter (5 kap 1-3 § KL).

2 §

Fullmäktige har 51 ledamöter.

I vallagen finns bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordförande (5 kap 6 § KL)

3 §

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen skall förrättas på det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

4 §

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, skall den äldsta av dem vara ålderspresident.

5 §

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Om samtliga i presidiet är hindrade att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, utser fullmäktige en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Ålderspresidenten tjänstgör som ordförande tills den tillfällige ordföranden har utsetts.

Tid och plats för sammanträdena (5 kap 7 §, 8 § och 21 § KL)

6 §

För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i november.

Avgående fullmäktige bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige.

7 §

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde skall göras skriftligen hos ordföranden och skall innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

8 §

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde skall ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde skall ändras, låter ordföranden snarast underätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet skall snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

9 §

Fullmäktige sammanträder i Abbotsalen, Rydals konferenscenter, Rydal, utom då ordföranden efter samråd med vice ordförandena bestämmer en annan plats.

Kommunfullmäktiges ordförande bemyndigas att efter samråd med vice ordförandena vid behov ordna allmänhetens frågestund med stöd av kommunallagen 5 kap 21 § i annan fråga av stort allmänt intresse.

Kommunfullmäktiges ordförande bemyndigas att, efter samråd med vice ordförandena, årligen anordna en allmänpolitisk debatt i kommunala frågor.

Kommunfullmäktiges ordförande bemyndigas att, efter samråd med vice ordförandena, avgöra placeringen av fullmäktiges ledamöter i sammanträdeslokalen.

Ersättare som tjänstgör intar ordinarie ledamots plats.

10 §

Fullmäktige bestämmer i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som skall behandlas skall införas i ortstidning. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidning.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

11 §

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet skall fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet skall fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträdena

12 §

Ordföranden bestämmer när fullmäktige skall behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

Kommunalt företag får väcka ärenden hos kommunfullmäktige som avser sådant som företaget är skyldigt inhämta fullmäktiges yttrande om.

13 §

Kommunstyrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden, i de ärenden som tagits in i kungörelsen, bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende skall tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer och enkla frågor bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

(5 kap 12-17 § KL)

14 §

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde skall snarast anmäla detta till kommunledningskontoret, som då kallar in den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

15 §

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare skall träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Närvaro – Upprop m m

16 §

En uppropslista som visar de ledamöter och ersättare som tjänstgör skall finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde låter ordföranden förrätta upprop enligt uppropslistan. Också ersättare som är närvarande utan att tjänstgöra uppropas.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Ledamot som kommer efter avslutat upprop skall anmäla sin ankomst till sekreteraren.

När ledamot lämnar sammanträdet före dess slut skall detta anmälas till sekreteraren.

Protokolljusterare (5 kap 61 § KL)

17 §

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har förrättats enligt 16 § väljer fullmäktige två protokolljusterare samt en ersättare för dessa att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Turordning för handläggningen

18 §

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer när under ett sammanträde ett ärende skall behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträdena (4 kap 18 §, 5 kap 21-22 §, 53 § och 56 § KL)

19 §

Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden i en nämnd eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

20 §

Kommunens revisorer får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

21 §

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

22 §

Ersättarna i kommunfullmäktige har yttranderätt även när de inte tjänstgör. Kommunchefen får delta i överläggningen i alla ärenden.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Talarordning och ordning vid sammanträdena

23 §

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Dock gäller att ”förstagångstalare” i ärendet sätts på den ordinarie listan medan de som tidigare talat i ärendet, placeras på en ”väntelista” och ges ordet först när ordinarie lista är tom.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om replik framställs.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig, får ordföranden ta ifrån talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får han upplösa sammanträdet.

Förslag/yrkanden (5 kap 41 § KL)

24 §

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad går ordföranden igenom de förslag/yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något förslag/yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs skall den ledamot som har framställt ett förslag/yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut (4 kap 20 § första stycket KL)

25 §

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, skall anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet om fullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar (4 kap 20 § andra stycket, 5 kap 42-45 § KL)

26 §

När omröstningar genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna genomförs så att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppslagslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning skall en ny omröstning genomföras omedelbart.

27 §

En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning skall uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig

- 1 om den upptar namnet på någon som inte är valbar,
- 2 om den upptar flera eller färre namn än det antal personer som skall väljas,
- 3 om den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner (5 kap 23 § pkt 2 KL)

28 §

En motion väcks genom att lämnas eller skickas in till kommunledningskontoret eller lämnas vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.

En motion skall vara skriftlig och kan lämnas in via post, e-post, fax eller vid personligt besök. Egenhändig namnteckning krävs inte vid inlämning via e-post.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Kommunstyrelsen skall två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i juni och december.

Utredare kontaktar motionär när motionen kommit in för behandling, så att eventuella oklarheter kan lösas.

Medborgarförslag (5 kap 23 § pkt 5, 25 § KL)

29 §

Ett medborgarförslag väcks genom att lämnas eller skickas in till kommunledningskontoret eller lämnas vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.

Ett medborgarförslag skall vara skriftligt och kan lämnas in via post, e-post, fax eller vid personligt besök. En eller flera, i kommunen folkbokförda medborgare, kan stå bakom förslaget. Folkbokförda medborgare omfattar samtliga, även barn och ungdomar samt personer med utländsk bakgrund som ännu inte har kommunal rösträtt.

Medborgarförslaget ska ange namn och adress för den eller de personer som står bakom. Egenhändig namnteckning krävs inte vid inlämning via e-post.

Kommunledningskontoret skickar bekräftelse på att medborgarförslag mottagits och med information om hur handläggning av förslagen normalt går till.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma medborgarförslag.

Ett ärende som väckts genom medborgarförslag skall om möjligt handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att det väcktes i fullmäktige.

Styrelsen eller nämnd som handlägger sådana ärende skall två gånger varje år informera fullmäktige om de beslut som fattats i ärendena. Nämnden skall även informera om de ärenden som inte avgjorts inom den tid som anges i sjätte stycket.

Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i juni och december.

Utredare kontaktar förslagsställare när medborgarförslaget kommit in för behandling, så att eventuella oklarheter kan lösas. Om flera personer står bakom förslaget sker kommunikation med den person, vars namn och adress står överst.

Fullmäktige överlåter till styrelsen eller nämnd att besluta i ett ärende som har väckts genom medborgarförslag, utom i de fall som anges i 3 kap 9 § KL, dvs ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Om fullmäktige har medgett det, får nämnden besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna men inte i besluten.

Interpellationer (5 kap 49-53 § KL)

30 §

1. En interpellation skall vara skriftlig och inlämnad av en ledamot.

Den skall ges in till kommunledningskontoret senast arbetsdagen före det sammanträde vid vilken ledamoten avser att ställa den.

2. En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

3. En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes. En interpellation kan eventuellt besvaras vid det sammanträde då den ställs om den ges in till kommunledningskontoret senast 15 dagar före sammanträdet.

4. Ett svar på en interpellation skall vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid ett visst sammanträde bör tas in i kungörelsen.

5. Den ledamot som har ställt interpellationen bör få del av svaret dagen före den sammanträdesdag, då svaret skall lämnas.

6. Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 3 kap 17 § eller 18 § kommunallagen, får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

7. Interpellationer och enkla frågor får ställas till ordförande och vice ordförande i samtliga nämnder.

Frågor (5 kap 54 -56 § KL)

31 §

Frågor får ställas till ordförande och vice ordförande i samtliga nämnder.

En fråga skall vara skriftlig och lämnad av en ledamot. Den skall ges in till kommunledningskontoret senast arbetsdagen före det sammanträde vid vilket ledamot avser att ställa den.

Vad som sägs i 30 § gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

Beredning av ärendena (5 kap 26-34 § KL)

32 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunchefen efter samråd med kommunfullmäktiges ordförande hur de ärenden som fullmäktige skall behandla skall remitteras.

Vad gäller medborgarförslag avgör kommunfullmäktiges ordförande hur dessa ärenden skall remitteras. Kommunledningskontoret svarar för att ärendet snarast efter beslut om remiss sänds till behörigt organ för beredning alternativt handläggning och beslut.

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige skall redovisas de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträde samt de beslut som har fattats om överlämnande för beredning alternativt för handläggning och beslut av sådana ärenden.

Återrapportering

33 §

Tidpunkt för återrapportering av verkställighet av bifallda motioner och medborgarförslag anges i kommunfullmäktiges beslut.

Sammanställning av beslutade men ej återrapporterade ärenden redovisas vid fullmäktiges första sammanträde årligen.

Sammanställning av antagna policys med uppgift om när dessa ska tas upp till förnyad prövning redovisas vid fullmäktiges första sammanträde årligen.

Fullmäktiges ansvarsprövning samt förklaring vid revisionsanmärkning (5 kap 25a -25b §, 9 kap 17§ KL)

34 §

Kommunfullmäktige skall besluta om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras. Beslutet skall motiveras om det inte är uppenbart obehövt.

Om revisorerna riktat anmärkning mot en nämnd eller en fullmäktigeberedning eller mot enskilda förtroendevalda i sådana organ, skall fullmäktige besluta om anmärkningen även skall framställas från fullmäktiges sida. Beslutet skall motiveras.

Om fullmäktige inte beslutar något annat bestämmer ordföranden i vilken ordning förklaringar över en anmärkning som revisorerna har framställt i revisionsberättelsen skall inhämtas från den nämnd mot vilken anmärkningen har riktats.

Fullmäktige får rikta anmärkning även om revisorerna inte gjort det. Beslutet skall motiveras.

Valberedning

35 §

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av 11 ledamöter och lika många ersättare.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen skall lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige skall behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium och valberedning eller fyllnadsval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta ett visst val utan föregående beredning.

Vid fyllnadsval tillämpas förenklat förfarande. Partiet som den ledamot eller ersättare tillhör som skall ersättas lägger under fullmäktiges sammanträde fram förslag till ersättare.

Kommunledningskontoret underrättar inför valet gruppledaren i partiet och ser till att ärendet tas upp på föredragningslistan.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Justering av protokollet (5 kap 61 och 62 § KL)

36 §

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen skall redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den.

Reservation (4 kap 22 § KL)

37 §

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen skall ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen skall lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Expediering

38 §

Utdrag ur protokollet skall tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunens revisorer skall alltid tillställas hela protokollet.

Kommunfullmäktiges protokoll publiceras i sin helhet på kommunens hemsida.

Den ledamot eller ersättare som önskar, kan få sig protokollet tillsänt.

Ordföranden undertecknar och kommunchefen eller sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

Bemyndigande

39 §

Ordföranden bemyndigas att, efter samråd med vice ordförandena, bestämma om fullmäktiges representation, värdskap, uppvaktningar, samt om fullmäktiges ledamöters och ersättares deltagande i kurser och konferenser och dylikt, allt inom ramen för anslag i respektive års budget.

Demokratiberedning

40 §

1. De år då val av fullmäktige har ägt rum väljer fullmäktige en demokratiberedning för den löpande mandatperioden.
2. Demokratiberedningen består av så många ledamöter som antalet partier i fullmäktige uppgår till. Beredningen bör bestå av en ledamot per parti i fullmäktige. Fullmäktiges ordförande är dessutom ordförande i beredningen.
3. Uppgiftsområdet är att verka för en utveckling av den demokratiska processen i kommunen. Demokratiberedningen bereder också de ärenden inom sitt uppgiftsområde som fullmäktige skall avgöra.

Demokratiberedningen får väcka ärenden i fullmäktige inom sitt uppgiftsområde.

4. Demokratiberedningen skall följa den verksamhet inom kommunen som hör till fullmäktigeberedningens uppgiftsområde och hos fullmäktige göra de framställningar som beredningen finner påkallade.
5. Demokratiberedningen får från kommunens nämnder och anställda begära in de upplysningar och de yttranden som behövs för att fullmäktigeberedningen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

6. Demokratiberedningen skall i tillämpliga delar följa vad som i kommunal-lagen är föreskrivet om nämnder i fråga om tidpunkt för sammanträden, beslutsförhet och protokoll.

7. Demokratiberedningen bedriver sin verksamhet inom ramen för av kommunfullmäktige årligen anslagna medel.

Kommunallagens bestämmelser

BILAGA

(Lydelsen i de paragrafer i kommunallagen som hänvisas till i arbetsordningen)

Fullmäktiges uppgifter

3 kap 9 § i kommunallagen, KL

Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, främst

- Mål och riktlinjer för verksamheten
- Budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor
- Nämndernas organisation och verksamhetsformer
- Val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar
- Val av revisorer
- Grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda
- Årsredovisning och ansvarsfrihet
- Folkomröstning i kommunen

Fullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kommunallagen, KL, eller i andra författningar.

Antalet ledamöter

5 kap 1-3 § KL

1 § Fullmäktige bestämmer hur många ledamöter som fullmäktige skall ha.

Antalet skall bestämmas till ett udda tal och till minst:

- 31 i kommuner med 12 000 röstberättigade invånare eller därunder och i landsting med 140 000 röstberättigade invånare eller därunder,
- 41 i kommuner med över 12 000 till och med 24 000 röstberättigade invånare,
- 51 i kommuner med över 24 000 till och med 36 000 röstberättigade invånare och i landsting med över 140 000 till och med 200 000 röstberättigade invånare,
- 61 i kommuner med över 36 000 röstberättigade invånare, och
- 71 i landsting med över 200 000 röstberättigade invånare.

I Stockholms kommun och i landsting med över 300 000 röstberättigade invånare skall dock antalet ledamöter bestämmas till minst 101.

2 § Vid tillämpningen av 1 § skall den som har tagits upp i röstlängd vid det senaste ordinarie valet till fullmäktige anses som röstberättigad. Lag (1997:166).

3 § Om fullmäktige beslutar att antalet ledamöter i fullmäktige skall ändras, skall beslutet tillämpas först när val av fullmäktige förrättas nästa gång i hela landet.

Beslutet skall fattas före utgången av mars månad valåret.

Länsstyrelsen skall genast underrättas om beslutet.

Ordförande och vice ordförande

5 kap 6 § KL

Fullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande.

Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

Tid och plats för sammanträdena

5 kap 7 - 8 § och 21 § KL

7 §: Fullmäktige bestämmer när ordinarie sammanträden skall hållas.

Sammanträde skall hållas också om styrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

8 §: Ordföranden utfärdar en kungörelse om varje sammanträde med fullmäktige.

Kungörelsen skall innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som skall behandlas.

21 §: Fullmäktige får bestämma att också andra än ledamöter skall ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

5 kap 12-17 § KL

12 §: Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, skall en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

13 §: Ersättarna skall tjänstgöra enligt den mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen.

En ersättare som avbryter tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

14 §: En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

15 §: En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet.

16 §: I kommunfullmäktige har ersättare från samma valkrets som ledamoten företräde till tjänstgöring.

Om samtliga ersättare för en ledamot i kommunfullmäktige är förhindrade att inställa sig eller att vidare delta i ett sammanträde, skall i ledamotens ställe den ersättare inträda som enligt den bestämda ordningen står i tur att tjänstgöra för den ledamot som har fått den första platsen för partiet i valkretsen. Om en sådan ersättare inte kan tjänstgöra, skall den ersättare inträda som står i tur att tjänstgöra för den ledamot som har fått den andra platsen för partiet i valkretsen och så vidare efter samma grund.

Om partiets samtliga ersättare i valkretsen är förhindrade att inställa sig eller att vidare delta i ett sammanträde, skall den ersättare inträda som har utsetts för partiet i någon annan valkrets efter den grund som nyss har sagts.

Därvid har den ersättare företräde som har utsetts i den valkrets där partiets röstetal är högst. Lag (1997:166).

17 §: Fullmäktige skall meddela ytterligare föreskrifter om ersättarnas tjänstgöring.

Protokolljusterare

5 kap 61 § KL

Ett protokoll skall justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som fullmäktige har bestämt.

Yttranderätt vid sammanträdena

4 kap 18 §, 5 kap 21-22 §, 53 § och 56 § KL

4 kap 18 §; När ersättarna tjänstgör har de samma rättigheter som ledamöterna.

Närmare föreskrifter om ersättarnas tjänstgöring i fullmäktige och i nämnderna finns i 5 kap. 12-17 §§ och i 6 kap. 10 och 11 §§.

5 kap 21 §: Fullmäktige får bestämma att också andra än ledamöter skall ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

5 kap 22 §: Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd, revisorerna samt de anställda i kommunen eller landstinget är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om fullmäktige begär det och om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess enligt lag.

Fullmäktige i en kommun eller ett landsting som bildat en gemensam nämnd har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordföranden och vice ordföranden i nämnden samt de anställda i de samverkande kommunerna och landstingen är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess enligt lag. Lag (1997:550).

5 kap 53 §: Fullmäktige får besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarandet av en interpellation till en av fullmäktige utsedd ledamot i styrelsen för ett sådant företag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ eller till ordföranden i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i. Lag (1997:550).

5 kap 56 §: När en fråga besvaras, får bara den som ställer frågan och den som svarar delta i överläggningen.

Förslag/yrkanden

5 kap 41 § KL

När överläggningen har avslutats, lägger ordföranden fram förslag till beslut.

Förslagen skall utformas så, att de kan besvaras med ja eller nej.

Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med klubbslag, om inte omröstning begärs.

Deltagande i beslut

4 kap 20 § första stycket KL

En ledamot i fullmäktige eller i en nämnd har rätt att avstå från att delta i en omröstning eller i ett beslut.

Omröstningar

4 kap 20 § andra stycket, 5 kap 42-45 § KL

4 kap 20 §: En ledamot i fullmäktige eller i en nämnd har rätt att avstå från att delta i en omröstning eller i ett beslut.

Ordföranden är dock alltid skyldig att rösta, när det behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

5 kap 42 §: Om omröstning begärs, skall den ske öppet utom i ärenden som avser val eller anställning av personal.

5 kap 43 §: Om inte något annat är föreskrivet, bestäms utgången genom enkel majoritet.

5 kap 44 §: Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

I ärenden som avser val eller anställning av personal fattas beslutet dock genom lottning.

5 kap 45 §: Ordföranden skall vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget innebär att ett nytt ärende väcks.

Ordföranden får vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget skulle leda till ett beslut som strider mot lag eller annan författning. Fullmäktige får dock besluta att förslaget ändå skall läggas fram.

Motioner

5 kap 23 § pkt 2 KL

Ärenden i fullmäktige får väckas av: Punkt 2. en ledamot genom motion.

Medborgarförslag

5 kap 23 § pkt 5, 25 § och 32 a § KL

23 §: Ärenden i fullmäktige får väckas av: Punkt 5. den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom landstinget, om fullmäktige har beslutat det (medborgarförslag).

25 §: Fullmäktige skall besluta i ärenden som har väckts enligt 23 §.

Fullmäktige får dock överlåta till styrelsen eller en annan nämnd att besluta i ett ärende som har väckt genom medborgarförslag, utom i de fall som anges i 3 kap 9 §. (Se sid 17).

32 a §: Fullmäktiges beslut enligt 25 § andra stycket får fattas utan föregående beredning.

Interpellationer

5 kap 49-53 § KL

49 §: Interpellationer skall avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

50 §: Interpellationerna skall ha ett bestämt innehåll och vara försedda med motivering. De bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för kommunen eller landstinget.

51 §: Fullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en interpellation får ställas.

52 §: Interpellationer får ställas av ledamöterna och riktas till ordföranden i en nämnd eller en fullmäktigeberedning samt till de förtroendevalda i övrigt som fullmäktige bestämmer.

Om borgarråd finns i Stockholms kommun, får fullmäktige besluta att interpellationer får ställas bara till borgarråden eller vissa av dem.

Ledamöter i fullmäktige i kommuner eller landsting som bildat en gemensam nämnd får ställa interpellationer om nämndens handläggning. Interpellationer skall riktas till nämndens ordförande. Lag (1997:550).

53 §: Fullmäktige får besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarandet av en interpellation till en av fullmäktige utsedd ledamot i styrelsen för ett sådant företag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ eller till ordföranden i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i. Lag (1997:550).

Frågor

5 kap 54 §-56 § KL

54 §: För att inhämta upplysningar får ledamöterna ställa frågor.

Vad som sägs i 49 och 51-53 §§ skall då tillämpas.

55 §: En fråga skall ha ett bestämt innehåll.

Den får vara försedd med en kort inledande förklaring.

56 §: När en fråga besvaras, får bara den som ställer frågan och den som svarar delta i överläggningen.

Beredning av ärendena

5 kap 26-34 § KL

26 §: Innan ett ärende avgörs av fullmäktige, skall det ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning.

27 §: Om ett ärende har beretts bara av en fullmäktigeberedning, skall en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör alltid ges tillfälle att yttra sig.

28 §: Styrelsen skall alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning.

Styrelsen skall lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

29 §: Fullmäktige får förrätta val utan föregående beredning.

Ett ärende som avser avsägelse från ett uppdrag som förtroendevald behöver inte heller beredas.

30 §: De år då val av fullmäktige har förrättats i hela landet får nyvalda fullmäktige besluta om att ändra mandattiden för en nämnd eller att ändra antalet ledamöter eller ersättare i en nämnd utan föregående beredning.

31 §: Fullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning. Fullmäktige skall dock inhämta förklaring över

1. anmärkning som har framställts i revisionsberättelsen, och
2. revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks.

Revisorerna skall alltid ges tillfälle att yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får fullmäktige också utan ytterligare beredning besluta att den förtroendevaldes uppdrag skall återkallas enligt 4 kap. 10 §. Lag (2006:369).

32 §: Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

33 §: En motion eller ett medborgarförslag bör beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskryva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning. Lag (2002:249).

34 §: Fullmäktige får besluta att det som ett led i beredningen av ett ärende som fullmäktige skall handlägga skall inhämtas synpunkter från medlemmar i kommunen eller landstinget.

Detta kan ske genom folkomröstning, opinionsundersökning eller något liknande förfarande. Vid opinionsundersökning eller liknande förfarande får valnämnden i kommunen anlitas, om nämndens verksamhet i övrigt inte hindras av det.

Skall synpunkter inhämtas genom en omröstning får fullmäktige besluta att det, med tillämpning av 7 kap. vällagen (1997:157), skall framställas röstlängd och röstkort för omröstningen.

Närmare föreskrifter om förfarandet vid folkomröstning finns i lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar.

Kommunalförbund får inte anordna folkomröstning eller anlita valnämnden i kommun som är förbundsmedlem. Lag (1997:826).

Fullmäktiges ansvarsprovning samt förklaring vid revisionsanmärkning

5 kap 25 a – 25 b §, 9 kap 16 – 17 § KL

5 kap 25 a §: Fullmäktige skall vid ett sammanträde före utgången av juni månad året efter det år som revisionen avser besluta om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras. Beslutet skall motiveras om det inte är uppenbart obehövt.

Om revisorerna enligt 9 kap 17 § riktat anmärkning mot en nämnd eller en fullmäktigeberedning eller mot enskilda förtroendevalda i sådana organ, skall fullmäktige besluta om anmärkningen även skall framställas från fullmäktiges sida. Beslutet skall motiveras.

Fullmäktige får rikta anmärkning även om revisorerna inte gjort det. Beslutet skall motiveras.

Fråga om ansvarsfrihet och om anmärkning för en gemensam nämnd skall prövas av fullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna eller landstingen. Lag (2006:369).

5 kap 25 b §: Om ansvarsfrihet vägras, får fullmäktige besluta att skadeståndstalan skall väckas. Talan som inte grundas på brott skall väckas inom ett år från det att beslutet om vägrad ansvarsfrihet fattades. Annars är rätten till sådan talan förlorad. Lag (1999:621).

9 kap 16 §: Revisorerna skall varje år till fullmäktige avge en berättelse med redogörelse för resultatet av den revision som avser verksamheten under det föregående budgetåret.

De sakkunnigas rapporter skall fogas till revisionsberättelsen.

Granskningsrapport enligt 10 kap. 5 § aktiebolagslagen (2005:551) som har lämnats för ett aktiebolag som avses i 3 kap. 17 eller 18 § skall också fogas till revisionsberättelsen.

Revisionsberättelsen för sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget ingår i skall också fogas till revisorernas berättelse utom i det fall som avses i 9 kap 20 §. Vidare skall revisionsberättelsen för aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening och stiftelse till vilken kommunen eller landstinget lämnat över vården av en kommunal angelägenhet enligt 3 kap 17 eller 18 § fogas till revisionsberättelsen. Lag (2006:369).

9 kap 17 §: Om anmärkning framställs, skall anledningen till denna anges i revisionsberättelsen.

Anmärkningar får riktas mot

1. nämnder och fullmäktigeberedningar, samt
2. de enskilda förtroendevalda i sådana organ.

Berättelsen skall innehålla också ett särskilt uttalande huruvida ansvarsfrihet tillstyrks eller ej. Lag (1999:621).

Justering av protokollet

5 kap 61 och 62 § KL

61 §: Ett protokoll skall justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som fullmäktige har bestämt.

62 §: Senast andra dagen efter det att protokollet har justerats skall justeringen tillkännages på anslagstavlan. Av tillkännagivandet skall framgå var protokollet finns tillgängligt samt vilken dag det har anslagits. Tillkännagivandet får inte tas bort från anslagstavlan före utgången av den tid som gäller för överklagande enligt 10 kap. 6 § första stycket.

Bevis om anslagsdagen skall tecknas på protokollet eller utfärdas särskilt.

Reservation

4 kap 22 § KL

En förtroendevald som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet.

Reservationen skall anmälas innan sammanträdet avslutas.
